

UNITING CHURCH IN AUSTRALIA: LOTU COKOVATATI KO E OSITERELIA
KONIFEREDI NI VITI: VAVAKOSO LOTU E OSITERELIA KEI NA
VEIMATALOTU TALE ESO E TAUDAKU KEI OSITERELIA

Ni bula vinaka,

Na veiyatu lesoni e ra sa vakarautaki me veivuke ena noda wilika na Vosa ni Kalou ena macawa Tabu oqo, ena tu tale eso nai dusidusi e rawa ni ko vakayagataka. Oqo e dua me vukea ga na vakasama vakayalo yadua, vakavuvale, Veitokani ni Vuli Vola Tabu se vakai vavakoso. Vakayagataka ka wasea talega.

EPERELI 15 -21: MACAWA TABU:

1. Moniti: 15 Epereli: Ni Vakavacori na dodonu ni Kalou sa kauta mai na veivakaduavatataki.

Aisea 42:1-9: E tolu na vakasama ni dauveiqaravi ni ‘Turaga Dauveiqaravi’ se ‘Nai Vakabula Daurarawa’ [Servant of the Lord...or Suffering Servant], sa nuitaki ni ko na dikeva ka vulica vinaka. Nai matai oqo, na Aisea 42: 1-9, karua Aisea 49:1-13, katolu Aisea 50:4-9a, nai vaqa ena macawa sa oti. Sa yalataka ko Aisea me yaco mai na dodonu [justice]. Na ‘dodonu’ oqo, ko koya sa yalataki ka lako mai vua na Kalou, ko koya sa dau cakacaka vakadodonu. Sa tukuni eso na vosa totoka vakaiyaloyalo ka vakaraitaka nai tovo ni nona cakacaka vakadodonu na Kalou. *”Ena sega ni tagi se laveta cake na domona, se kaila me rogo ena veislatu, ena sega ni musuka na gasau sa voleka ni ramusu, kei na cina kakabokoboko ena sega ni bokoca; ia ena kauta mai vakadodonu na nona dodonu.”* se dua tale nai vakadewa: *”Ena sega ni qoqolou, se kaila, se tabalaka na domona e na saqata ni koro: ena sega ni musuka na gasau sa bibivoro, se bokoca na wa ni cina sa kubou walega, ena vakayacora na lewa dodonu ena ka dina.”* Sa vakatokai talega me “Sere ni Dauveiqaravi” [Servant Song, raica talega na Aisea 50:4-9] ka sa baleta na Mesaia ko Jisu ka sega ni ko Sairusi, ko koya ka vakadunuya mera lesu tale na Isireli [Juta] mai Papiioni ki Isireli [wase 41] ko koya sa kauta na vuravura me kila na Kalou ko Jiova, ko Yawe [Yahweh]. Ko Jisu, na Karisito [Kirisiti] se Mesaia [Iperiu] sa kauta mai na ka vou [cf 43:19], na nona veivagalalataki na Kalou. Sa vosataka ko Aisea me yaco na dodonu [justice] ni Kalou. Sa solia vua na “Yalo Tabu” me vakayacora kina na cakacaka dodonu. Nida wiliki iratou tolutolu na sere oqo sa dusi Jisu ga ena nona bula, nona mate kei na tucake tale mai na Mate.

Taro: Wilika na 42: 6-7 ka veitalanoataka vata kei na Luke 4:16-19 me baleta na veivakurabuitaki ni veika sa vakayacora na Kalou, ko ya sa nonai naki me vakayacora na nona dodonu vei keda na tamata e nona vuravura ga. Se, A cava ko na tukuna ena bula nei Jisu [Karisito, Mesaia] ka laurai ni vakayacora vakadodonu nonai tavi ka vakaraitaka na ‘dodonu ‘ni Kalou.

Same 36: 5-11: Sa vakatautauvatataka na Daunisame ko Tevita na nona dina, dodonu kei na loloma ni Kalou kei nai vakarau veibasai ni valavalaca ni tamata. Dina ga ni da tamata ka lutu mai na liga ni Kalou, sa dei tu ga na nona lomani keda. Ia na Kalou sa sovaraka na nona loloma ni sa kila na noda malumalumu na tamata ka gadreva meda vakabulai. Nida tamata vakabauta, sa kilikili me vaKalou talega na nodai valavala.

Taro: *A cava ko na vakayacora me kune ena nomu bula na ‘dodonu’ ni Kalou?*

Iperiu 9:11-15: I. Nai vakarau ni Vola vei ira na Iperiu me kauta mai nai vakarau ni bula ni valavala makawa ni lotu vaka Jiu ka qai dau vakatauvatana kei na veika e uasivi cake sa kauta mai ko Jisu: *E ke sa vakaraitaka ni sa cabo ga vakadua na dra i Jisu ka sega ni vakayacori ena veigauna eda i valavalaca kina. Na dra [na dra, na kenai balebale na bula] ga i Jisu sa sava na bula taucoko ni tamata me donu kina vua na Kalou. Ko Jisu ga na Daunivakaveivinakatitaki tale sa curu ena Loqi Tabu sara ka uasivi mai na Logi Tabu vakavuravura. Ko Jisu ga sa matataki keda vua na Kalou Dauloloma.*

Ko Jisu Karisito, na Bete Levu sa cabe ena vukuda ki Lomalagi. Na Bete Levu ko Jisu sa vakacabora nai soro, sega ena dra ni manumanu, ia ena nona dra [14] me savai keda ka vakaduavatataki keda kei na Kalou. Ena vuku ni nona liviraka nona dra, sa yaco kina veikeda na vakabulai ka tawa mudu...nai solisoli loloma ni Kalou ena vukui Jisu. Na veika vinaka e kunei ga vakatikina ena Veiyalayalati Makawa, sa mai vakataucokotaki ena veika sa vakayacora ko Jisu, na Karisito. Sa uasivi ga na dra tawa cala i Jisu na Karisito [Mesaia] mai na dra ni manumanu sa vakacabori.

Taro: *A cava na veivakaduavatataki? A cava na kenai balebale ke da kaya ni Dau ni veivakaduavatataki ko Jisu ena Veiyalayalati Vou? Ko sa vakabauta ni sa vakaduavatataki iko ko Jisu kei na Kalou?*

Joni 12:1-11: Na Kanavata mai Pecani ena vale nei Marica kei Meri kei na ganedrau ko Lasarus. Na kana vata ni vakavinavinaka ni veivakabulai levu vei Lasarus eratau vakarautaka na veiganeni me baleti Jisu. Sa ka wale vei Meri na sau levu ni lumu talei [raica nai sau ni lumu talei kei na levu ni lavo me vakani kina na 5000 vakacaca na tamata; e 200 ga na denari ia e 300 na denari nai lumu, sa sau levu cake nai lumu] sa vakayagataka me lumuta kina na yavai Jisu ka vakayagataka na drauniuluna me quwa kina na yavai Jisu. Sa dusia ga na nona vakalagilagi Jisu kei na soli bula ki vua. Sa i vakaraitaki uasivi ni nona loloma dina e dua vakataki Meri me solia na veika ka saulevu ni nona bula me baleti Jisu. Sa duidui sara mai vei Jutasa e dua na tisaipeli sa dau muri Jisu, raica na caka mana, sa dau maroroya nai lavo ni tisaipeli...sa sega ni dina kina...ko Meri sa dina sara nona bula ka lomani Jisu vakalevu sara. Ena kosipeli nei Maciu kei Marika sa volai ni na dau tukuni nai talanoa ogo mei divi kei Meri ena veigauna...sa dua nai dusidusi vinaka ena veitaba yabaki kecega vei keda kece na tamata ka taroga tikoga na titobu ni noda lomana noda Turaga ko Jisu Karisito.

Taro: *A cava ko na tukuna ena bula nei Jisu sa laurai ni vakayacora vakadodonu nonai tavi ka vakaraitaka na ‘dodonu’ ni Kalou. A cava tale me da maroroya se mamaqitaka ni da sa raica na bula sa solia ko Jisu? Sa salavata ogo kei na nomu solika vei Jisu, nodra lomani na tamata sega na mera, sega na kedra keisoli e na Lotu me vukei kina na vakatetei ni Tukutuku Vinaka? Ko sa solia nomu bula? Vakaevei nai lavo, gauna, ko solia tiko mera lomani kina na tamata, solia ki na Lotu me vakatetei kina na loloma savu ni Kalou; ko kila ni sa veirauti tiko ka sa vakauqeti iko kina na Yalo Tabu, se soli ga na ka e rawa? Raica vata nomu bula kei na bula nei Jutasa Isakarioti?*

2. Tusiti: 16 Epereli: Sa veivakararamataki na Kalou ka laveti keda cake mai na botobuto ki na rarama, mai na mate ki na tucake tale mai na mate.

Aisea 49:1-7: Raica e cake nai matai ni sere ni Dauveiqaravi ni Turaga [Servant of the Lord], oqo na kenai karua. Na Dauveiqaravi sa Vu ni Rarama; sa kilai yalona ko Aisea ka solia vua na Kalou nai lesilesi me vakadewataka na Rarama ki na vanua. Na Kalou na Vu ni Rarama, ia sa lesia na tamata me sai waqawaqa ni rarama oqo. Ni sa bera na sucu na Mesaia, sa veilesi oti na Kalou ena veiqaravi ni Mesaia, ko koya sa digitaki me veivakararamataki ka kauta mai nai Tukutuku vinaka ni nona veivakabulai na Kalou [Cakacaka 13: 47]. Na veiqaravi ena gauna oqo me kau yani na nona veivakararamataki na Kalou sa mai vakaraitaka ko Jisu Karisito, Mesaia [Kalou] vei Isireli vou, na ‘vavakoso sa soro oti’ [vosa nei Jone Oniti] ki vuravura raraba, sa nodai lesilesi eda sakacivi kina na vakabauta [Maciu 28:18-20].

Taro: *A cava eda kila baleta na vosa vakatautauvata oqo? Ko na rarama vakacava e na vanua ko bula kina? Sa vakararamataki iko na Rarama nei Jisu, io se sega?*

Same 71:1-14: Ni sa qase mai na tamata vakabauta sa qai raica lesu tale na nona bula ka vakadinadinataka ga na nona veimaroroi ka veituberi na Kalou. Sa dua nai tukutuku vinaka oqo [testimony] vei ira na gone me tukuni kina na vinaka ni vei ka sa vakayacora na Turaga vei ira na qase cake. Dina ga ni sa qase na Daunisame, sa raica nona bula me tukuna tiko na vinaka ni Kalou oqo vei ira na gone. Na Nona dina na Kalou ena gauna taucoko ni bula e dua na tikina meda nanuma na bula tiko, ka me vukei keda meda vakadeitaka na noda vakararavi vua na Kalou. Ni sa qase mai na tamata vakabauta sa qai raica lesu tale na nona bula ka vakadinadinataka ga na nona veimaroroi ka veituberi na Kalou [experience].

Taro: *Meda tukuni yalotaka mada na noda veikilai kei na Turaga ko Jisu? [Sureti ira e so na qase ni lotu mera tukuni yalotaka nodra dui bula]. Na Lotu Wesele e ra dau vakayacora na tikina oqo ena Curu Siga kei na gauna ni soKalou, ia ko ira na veimatalotu tale eso era sa dau vakayacora ena veigauna kece ni lotu...sa rairai dodonu meda lesu tale enai vakarau cecere oqo ni bula vakayalo ka rawa me vukei kina na gone ga ena vakabauta ka vukea na noda veivaka yaloqagataki.*

I Koronica 1:18-31: Ko ira na Jiu era gadreva nai vakadinadina e veivakurabuitaki [miracles], ko ira na kai matanitu tani [Kirisiti] na vuku [wisdom] me yaco kina na veisereki, ia koi keda sa vakabauta sa talei veikeda na kauveilatai, na kaukauwa ni Kalou [faith in Christ through the power of the cross and resurrection] ka ra kaya na Jiu kei na kai Kirisiti ni ka vakalialia. Eda vakararavi vakalevu ena matada, ia ni da mataboko se ca na mata sa dua na ka dredre na cakacaka. Eda vakayagataka na matada ka rau dau cakacakavata kei na yame. Eda dau matau me kaya, “Au sa raica na ka ko kaya tiko, ka totolo sara meda dau kaya, Nida raica, eda sa vakabauta [Seeing is believing]. Eda dau vakataki ira na Jiu nida gadreva me vakadinadinataki na vakabauta ena cakamana se ko ira na kai Kirisiti, me vakadinadinataki ena vuku, ia koi keda eda vakabauti Jisu na ka bibi ga ko Jisu sa lauvako ena kauveilatai [wilika na tikina 23-24].

Taro: *Tovolea mo raica vakavinaka na veika bibi oqo: na cakamana, na vuku kei na vakabauta na tucake tale mai na mate. A cava na mataqali rai e vakaraitaka tiko e ke ko Paula? A cava nomu rai ko iko?*

Joni 12:20-36: I. Sa vakamacalataka ko Jisu na nona mate me saumi kina na nodra vakatataro eso na tamata ka mai tarogi Adriu kei Filipe. Na vosa vakatautauvata ni sore ni sila sa tei ka midra mada, oti sa qai kadre me tubu ka levu cake, sa dusia ni na mate ko koya e dua ga, ia ena tucake tale ka na lewe levu na vakabauta ka tukuna nai tukutuku ni veivakabulai ni Kalou. Sa vakaraitaka ko Jisu ni dodonu me mate, ia na mate oqo e na vakalagilagi kina se na vakarokorokotaki kina ko Jisu. II. Na domo mai lomalagi sa vakadeitaka ni sa muria donu tiko na lewa ni Kalou ka sega ni lomana ga [only God's will]. Ena mate mada, tucake ka na lewe levu era na muri koya. *Sa vakarokorokotaki na yacana ena gauna oqo ena gauna talega mai muri, ko ya ena nona na laveti cake, ni sa tucake tale mai na mate.* E dodonu me mate ko Jisu, ena qai laveti cake tale, me vakarokorokotaki kina na Kalou; koi keda ga na tamata meda lako voli ena rarama sa vakararamataki keda kina ko Jisu.

Taro: E laurai vakacava na dodonu ni Kalou ena nona mate kei na nona tucake tale mai na mate? O na raici Jisu vakacava? Na cava na tiki ni yago era vakaitavi ni ko kila e dua, se siqema na ka [recognise]? Vakacava na raici Jisu? Veitalanoataka mada!

3. **Vukelulu: 17 Epereli:** **Na sala ki na bula, sai koya ga me curu yani ki na veivakamaduataki, rarawa ka yacova sara na mate, sa qai tarava na bula kei na lagilagi.**

Aisea 50:4-9a: Oqo nai katolu ni sere ni Dauveiqaravi ni Turaga [Servant of the Lord]. Wilika Vinaka tale nai vaqa ena macawa sa oti...oqo na kenai kuri... Sa dusia vakavinaka nai vakarau ni bula ni vosota, yalomalua, yalomalumulumu ka talairawarawa. Sa tarava na nona yalataka na Kalou ni na vala ena vukui Isireli, ia ko Isireli ga sa volitaki koya ki nai valavalaca. Sa “sega ni lekaleka na liga ni Kalou” se sa sega ni malumulumu, sa tu vua na kaukauwa, ia sa guilecava ko Isireli ka vakararavi ga ena kaukauwa eso ni vuravura se veivanua. Ke vakaeda nuitaka ga na noda ‘rarama’ se eda sa nuitaki keda vakataki keda ni rawa nida vakaciciva ga noda bula, eda sa lako tiko ena dua na vanua vakaloloma, eda sa sega ni nuitaka na Kalou. A cava nai vakarau ni bula sa tiko kina na cakitaka na Kalou se volitaka e na noda bula ki na ca?

Taro: A cava nai vakarau ni bula sa tiko kina na cakitaka na Kalou se volitaka e na noda bula ki na ca?

Same 70: I. “Mo ni kusarawa mai vei au na Kalou” na nona kerekere na Daunisame ena gauna sa vakila kina ni sa cidroi ka yali vua na veika kece, sa diva ga na veivakataucokotaki ni Kalou. Ni dua e vakacacani keda, sa dau vakalala na bula, sa vakaga e yali vei keda edua na tikida talei; ni dua talega e basuka na veiyalayalati e da lomavata se duavata kina, sa dau voroka na yaloda, meda duavata kei na Daunisame me da kaya, ‘Ni totolo na Kalou ka vakabulai au’ Ko koya ga ena vakasinaita noda bula ena reki vaKalou, ena vakalougatataki. Meda tagi vata kei na Daunisame, “Turaga ni kakua ni wawa!”

Taro: Veitalanoataka mada na nomu basuka se voroka na nomu veiyalayalati kei na dua na nomui tokani? Vakacava ni ko voroka na nomudrau veiyalayalati kei na Kalou?

Iperiu 12:1-3: I. Sa dusia nai apositolo ka vola nai vola ni levu na ka e rawa ni tao kina na noda rai ka vakawelea na noda vakasama se vakanananu; e rawa ni vakaleqai keda. Ena veitemaki kei na veivakacalai oqori meda kakua ni oca na ciciva na cere ka dei na matada ena noda vakaraici Jisu matua; ko koya sa tekivuna na noda vakabauta ka na **vakataucokotaka** talega [sega ni **sauma** me vaka enai VT vakaviti]. Sa lewe vuqa sa rawa nida vuli vei ira, ia meda vakadeitaka ga na noda vakabauti Jisu, o koya sa ‘tekivuna ena vakataucokotaka’ talega. Me vuli ga vei Jisu na tamata kecega, sa vosota na mate ena vuku ni valavalaca, me da bula. Me dau vakaraici Jisu matua ga ena veidraki ni bula kecega...ka vuli ga vua! Sa vakayacora oti ko Jisu, ko koya sa ciciva oti na cere, sa dabe kina e na ligai matau ni Kalou. O keda talega meda kua sara ni yalolailai se datuvu, tao ena dredre e tarai keda tiko, meda toso ga ki liu. Na Lotu Vakarisito sa gadrevi kina na cakacaka vakaukauwa, yalodei kei na vosota; ko Jisu ga na nodai dusidusi, o koya e a liu taumada nona vakararawataki, mate ka tucake tale ka sa tiko ena ligai matau ni Kalou Sa dusua na sala ko Jisu, nida muria eda na vakataki koya talega.

Taro: *Na beitaki nei Jisu ni volitaki ira nona tamata sa sega ni vakavuna na cala, ia na madua? A cava eda kila ni ko Jisu e colata noda madua? Ko na vakaraici Jisu vakacava?*

Joni 13:21-32: I. Eratou dabe kece na tisaipeli kei Jisu ena Kanavata ni Lakosivia, na kanavata bibi ka vakananumi kina na nona veivakabulai levu na Kalou mai Ijipita. Na kanavata eratou vakarau vakayacora oqo sa lakosivita na vakananumi ni veivakabulai mai Ijipita, ia sa dusia na veivakabulai levu sa mai vakayacora. *Sa kaya kina ni madrai na yagona, na waini nona dra, sai vakatakilakila ni veivakabulai sa mai vakayacora ki vuravura.* Sa kila ko Jisu ni sa voleka sara na gauna ni mate ka sa kaya sara vakadodonu ni sa ‘rarawa’ na lomana ni dua ga vei iratou ena soli [volitaki] koya yani. Sa kenai vakatakilakila ga ko koya ena solia vua na madrai ni sa tokoca oti; sa solia vei Jutasa Isakarioti. Eratou nanuma ga na tisaipeli ni laki volia tale eso na kakana ka ni ko koya sa nodratou dauniyau. II. Ia sa dusia ko Jisu ni dua ga vei iratou ena soli koya yani se ‘bukiveretaki au’. Sa vakayacora ko Jutasa na veisoli oqo. *Sa curumi Jutasa ko Setani...sa dua sara na veisau vakaitamera oqo?* E cala nodratou nanuma na tisaipeli ni talai me laki voli madrai ka ni Dauniyau ko koya. Sa lako ko Jutasa me vakayacora na veitemaki levu sa yaco vua, ia ko Jisu sa vakaraitaka ga na nona vakarokorokotaka na Kalou ni sa yaco Nona lewa [me lako ki na mate] ka sega ni lewa vakatamata. Sa dauvakayagataka ko Jisu na gauna vakaoqo me vakaraitaka kina na nona mate e sega ni ka me vakatubura na rarawa kei na madua, ia sa sala ga me vakarokorokotaki ka vakalagilagi kina na Kalou kei ko ya talega.

Taro: *Ena vakarokorokotaki se vakalagilagi vakacava na Kalou se ko Jisu ni na vakamatei? A cava e na tarai iko ke ko sa vakararawataki, ko na yacova na draki ni bula nei Jisu ena nona vakararawataki? Vakasamataka mada se cava e yacovi Jutasa toka ni sa solia vua ko Jisu na madrai?*

4. Lotulevu:18 Epereli: Maundy [mandetum- nai Vunau Vou -Joni 13:34] Thursday: Na Siga ni vakasamataki ka vakadeitaki ni yalataka na Kalou na nona loloma savu, tawa yalani, na veivuiyava, vakayakavi ni Turaga kei na soli loloma vei ira na vakaloloma]

Lako Yani 12:1-14: Nai matai ni Kanavata ni Lakosivia me vakananumi kina na vinaka ni nona veivakabulai na Kalou. Mera vakabulai na Isireli mai na mate, sa dua nai tukutuku ka dodonu me vakavinavinakataki ka dauvakananumi ena veigauna. Era sa dau vakayacora nai vakananumi oqo ena veigauna, ni bera na curu vanua era kanavata ni Lako Sivia mai Kilikali me vakananumi kina na veivakabulai levu ni Kalou [Josua 5:2-9]. Sa tu vua na Kalou na yalo me nanuma tiko ga ka sega ni guilecava vakadua? Sa vakaevei ko keda?

Taro: Sa tu vua na Kalou na yalo me nanuma tiko se guilecava vakadua? Sa vakaevei ko keda?

Same 116:1-19: Sa talei ni dua e vakabulai mai na buca ni yaloyalo ni mate. Oqori na ka sa vakadinadinataka na Daunisame, sa tu tikivi koya na mate ka ni sa coroti oti kina, ia sa veisereki na Kalou ka veivagalalataki. Ni tara nona bula na nona veivakabulai oqo na Kalou sa sega ni cegu ena nona bula taucoko me vakavinavinakataka ga na Kalou.

Taro: A cava ko na vakavinavinaka kina vua na Kalou? Masu mada ka vakavinavinaka vua?

I Koronica 11:23-26: Nai vakananumi ni nona veivakabulai ko Jisu mai na kauveilatai, sa nanumi lesu kina na veivakabulai levu mai Ijipita. Na kena oqo sa vakarota ko Jisu vei Paula me vakayacora, **raica sa veisau na kenai naki**: na madrai na yagoi Jisu, na waini na drai Jisu ka sa kenai vakananumi; ka vakauasivi ni ko koya oqo na veiyalayalati vou. Sa dei koto ga na vakasama ni veivakabulai levu sa vakayacora na Kalou, mai Ijipita, na veivakabulai se veisereki se veivagalalataki mai na veivakabobulataki...ko Jisu sa dusia na veivakabulai, veisereki, veivagalalataki mai na veivesuki ni valavalaca. Meda dau vakayacora tiko na vakayacora nai Vakayakavi ni Turaga ena veigauna kecega [**na kana mada ga ena veisiga sa okati kina**] nida vakayacora nai tavi oqo eda vakanamata ki na **Kanavata Levu** [Final Banquet]. Koi keda se ko ira na vakabauta era na dabe vata ena tepeli ni kanavata mai lomalagi: ko Jisu kei ira na yalo dina tiko ki vua. Ko na dabe li ena kanakana oqo?

Taro: Ni ko vakayagataka tiko nai Vakayakavi ni Turaga, a cava ko dau vakasamataka? Ko sa dau vakasamataka talega na kana vata kei Jisu mai lomalagi?

Joni 13:1-17, 31b-35:

Nai tavi ni veivui yava era dauvakayacora na bobula, ia eke sa vakayacora ko Jisu ko koya nai liuliu se Rapai vei iratou na tisaipeli. Sa veisautaka na Turaga na vakasama kei na kenai vakarau. Ko koya e veiliutaki e dodonu me tamata dauveiqaravi. Sa vakadeitaka tale ko Jisu ni sa vakarokorokotaki se vakalagilagi na Kalou ena nona mate. Sa ka bibi ga ni sa na lako ko ya me ratou veilomani na tisaipeli, oqo ga nai vakaro vou. Eratou na kilai ni sa tisaipeli nei Jisu, ke sai vakarau ni bula na veilomani. **Na gaunisala ki na lagilagi kei na vakacerecerei, sai koya ga na dauveiqaravi.**

[Me vakayacori na veivuiyava, nai Vakayakavi ni Turaga kei na soli loloma]. Ena Vakaruva 15:7-11 sa vakaraitaka na bibi ni da wasea na veika sa vakavutuniyautaki keda kina na Kalou. “*Mo ni solia dina vua na ka ni loloma, mo ni kakua talega ni yaloca ni kemuni sa soli ka vua;ia ena vuku ni ka oqo ena vakalougatataki kemudou ko Jiova na nomuni Kalou ena nomuni cakacaka kecega, kei na ka kecega sa cakava na ligamuni.*” Ena Cakacaka 20:35, “*E na ka kecega au sa vakatakila vei kemudou, ni sa kilikili mo dou dau*

cakacaka vakaoqo, mo dou vukei ira sa malumalumu, mo dou nanuma talega na vosa ni Turaga ko Jisu ni sa kaya ko koya, “ A ka ni veivakalougatataki vakalevu mo soli ka, ka vakalailai ga na taura na ka” [raica talega na 2 Koronica 9:7]. Sa dua na ka talei ni yalataki tale na bula vei Jisu e daidai ka vakadinadinataki ena nomu soli ka talega me vukei ira na dravudravua ka vukea na Lotu i Jisu. Vakayacora sara me tekivu e daidai!

[E rawa ni vakayacori na veivuiyava, nai Vakayakavi ni Turaga kei na soli loloma. Ke rawa, daramaka mai nomui sulu loloa, nai sulu ni vakaloloku- ena Siga ni Tucake Tale qai daramaka mai nomui sulu vulavula-nai sulu ni vakavinavinaka, vakayaleluya ni sa tucake tale na Turaga ko Jisu, sa tucake talega ena nomu bula]

5. Vakaraubuka 19 Epereli: Good Friday : Siga ni Mate: Sa talairawarawa ko Jisu, sa sotava na rarawa, na madua kei na mate, era sa dro nonai tokani, sa tu taudua, sa vosota, me rawa kina mo bula ko iko kei au!

Aisea 52:13-53:12: Sa parofisaitaka ko Aisea ni na tadu mai nai Vakabula Daurarawa [Suffering Servant] ni sa talairawarawa vua na Kalou ena vukuda na tamatai valavalaca. Na tikina e dau vakayagataki vakawasoma me vakabibitaki kina nai Vakabula Daurarawa se Dauveiqaravi ni Kalou Daurarawa [Suffering Servant]. *“Eda vaka na sipi sa lako sese, eda sa muria ga na noda sala, ia na Turaga sa colata na nodai colacola ni valavalaca”* Ko koya sa vakamalumulumutaki koya ka talairawarawa me mate ena vukuda. Oi keda na tamata sa vaka na sipi sa lako sese, eda sa muria ga na noda sala, ka dau talaidredre, ia na Turaga sa colata na nodai colacola ni valavalaca. Sa dredre meda kauti keda laivi mai nai yaloyalo oqo.

Taro: Ko na vakamacalataka vakacava nai yaloyalo oqo? A cava e dodonu mo cakava?

Same 22: Sa dua nai tukutuku dina sara ni sa kila ko Tevita na veika rarawa sa lakova, ka sa kaya kina ni na curuma na sala vata ko ya na Mesaia, “ Noqu Kalou, noqu Kalou, ko ni sa biuti au ena vuku ni cava?” Na vosa ka cavuta ko Jisu mai na kauveilatai ena nona rarawa kei na yaluma. Sa vakayacora oqo ena vukuda na tamatai valavalaca.

Taro: *A cava ko na vakayacora mo ‘vakamaluataka’ kina nai loloma levu ni Kalou oqo?*

Iperiu 10:16-25: Mai na Jeremaia 31:33 sa yalataki ni veiyalayalati vou, sa sega ni volai ena vatu, ia sa volai ena lomada, na loma ni Kalou sa volai e lomada, ena noda bula, ko ya ni sa lomani keda, sa bokoca noda ca ka sega ni nanuma tiko. Sa tu vei keda na galala meda toro doudou vua na Kalou ena cakacaka ga sa vakayacora ko Jisu mai na kauveilatai. Ko Jisu ga na noda Bete Levu sa matataki keda vei Tamana, vei Tamada talega. Meda veilomani ga ka dauvakasoqoni vata me vakatakataki cake kina na noda bula vakayalo.

Iperiu 4:14-16; 5:7-9; Eda sa kila ni sai Jisu ga na Bete Levu, meda kua sara ni laiva me dri tani mai vei keda. Na Bete oqo, sa sega sara ni caka nona ga, ia sa dina sara na nona kauwaitaki keda . Ko koya sa sega ni vakataki ira tale eso na bete, o koya oqo sa dina nona qarava nonai tavi baleta ni sa vakatovolei oti, sa gumatua kina ka sega ni valavalaca. Meda lako sara vua. *Taura na nona loloma savu ka ciqoma na nona veivuke ena gauna sara ga oqo.*

Taro: *A cava ko kila ena nona talairawarawa ko Jisu? Ni ko vakasamataka nomu bula, a cava e tarai iko ena nona vakararawataki na Turaga ena rawa mo tukuna kina na nona*

talairawarawa ko Jisu ena vukumu? Veitalanoataka mada na vakasama dina, ni sa mai vakaveivolekatitaki se veivakaduavatataki keda ko Jisu kei na Kalou?

Joni 18: 1-19:42. Nai talanoa balavu: Mai na 17, sa oti na masu cecere nei Jisu, sa takosova na wai ko Kitironi, drodro mai kina na dra ni manumanu ni vakacaboisoro ena Vale ni Soro [a drodro kina na dra mai Kalivari]. Na 17:3 na Vu ni bula tawa mudu ko Jisu ga meda vakabauta. ..kei na masu nei Jisu, sai dusidusi ni masu. 18:1-14: Sa volitaki Jisu na nonai tokani, na tisaipeli ko Jutasa Isakarioti ka vakayacora mai na were ni masumasu. Sa vakayagataka ko Pita na kaukauwa vakaivalu me vakayagataka nonai seleiwau. Sa vunauci koya ko Jisu ni dua tani tale nai yaragi me vakayagataki, sa sega ni ko koya sa boletaka ko vuravura...ia nai yaragi ko ya sa vakanamata tiko kina. 18:12-14: Na veilewai ena matai Anasa, vugoi Kaiafa; 18:15-18:Sa cakitaki Jisu ko Pita, o koya a bolea taumada me mate vata kei Jisu [sega oqo, ia mai muri ga ni sa taucoko na nona lomani Jisu, sa qai lauvako talega ena kauveilatai...*'me yavaqu cake ka uluqu sobu, ni sa sena ni kilikili kei au meu lauvako me vakataka noqui Vakabula'*]...wilika vinaka na veika e rawa nida cakava ena noda cakitaki Jisu ena noda bula ena veisiga! 18: 28ff: Sa cati Jisu ko vuravura ka okati kina ko ira era dau muri koya. Sa qai lewai ena mataveilewai vakaRoma ka ni ra saga vakaukauwa tikoga na Jiu me vakamatei ko Jisu. Sa kaya na Bete Levu vei Pailato: Kakua ni vola,' A nodra Tui na kai Jutia," ia ni sa kaya ko koya, 'Oi au na nodra Tui kei Jutia' Ena matai Pailato sa tu vua na kaukauwa me veisereki, ia sa bibi ni tarogi se cava na DINA? Sa taro Vinaka! Sa rawai ko Pailato ena nodra ile na lewe ni vanua, dina ga ni sega ni raica e dua na cala nei Jisu. 19:1-42: Sa soli Jisu ko Pailato me mate, ka sa vakoti ki na kauveilatai. Sa sereki ko Parapa. Sa sereki ko Jisu Parapa [erau yaca vata kei Jisu Karisito...na yaca 'Jisu' se 'Josua' e yaca dau vakavagataki wasoma]. Era sa kaila vagumatua na lewe ni vanua me vakoti ki na kauveilatai. "Sa kaya na Bete Levu vei Pailate: Kua ni vola,' Nodra Tui na kai Jutia" ia "Na Tamata oqo sa kaya Koi au na Tui kei Jutia' A cava sa tukuna vei iko na ka sa vola ko Pailato? Na matailalai ni veika sa vakayacori vei Jisu, sa sega nida kila na vosa meda kaya kina, na bibi ni vutu kei na rarawa, na yaluma. Nona vagunuvi ena wai wiwi, na moto ka laucoka kina na sarisarena, na wasei ni nonai sulu me vakasa yalataki. Tikina 25 sa tu volekata na kauveilatai ko Meri na tinana kei iratou e so na marama era dau muri Jisu. sai yaloyalo vakaciri loloma ni ko raica na tinamu ni sa lauvako, nona vosa kei na nona mate...sa dua nai yaloyalo vakaciriloloma! Sa mate dina sara ko Jisu ka sega ni vakabekataki baleta: sa sega ni musu na yavana me vakataki rau na daubutako [31-33], rua, sa tiri se lako mai na mawe ni moto na 'wai kei na dra'[19:34] 19: 38-42: sa solia ko Josefa na kai Arimacea nonai bulubulu vou me davo kina ko Jisu. Erau sa buluti Jisu ko Josefa kei Nikotimo ka mamada veirau merau tiko ena soqo ni Kanavata ni Lakosivia? A cava na kenai balebale vei keda ni da raica lesu tale?

***Taro:** Yadra vakamataka, ka vakamuraia nai lakolako kei na veika sa yaco oqo vei Jisu ka tovolea mo vakila ena yagomu na rarawa, yaluma, kei na nona lauvako me mate ena vukumu? A cava sa tukuna vei iko na ka sa vola ko Pailato? A cava na kenai balebale vei keda ni da raica lesu tale?*

6. Vakarauwai: 20 Epereli: [Holy Saturday]: meda dui qarava ga noda lotu ena veivale ni lotu ka golevi kina nai yatu lesoni oqo: Sa solia oti nona bula ena liga ni Kalou, davo no

enai bulubulu sa waraka me 'boica' [ceguva] na Yalo Tabu ni Kalou, me Tucake Tale mai na Mate.

Joep 14: 1-14: Nai yaloyalo ka boroya ko Joep ni raica na tubu cake ni dua na vunikau, kadre, vakatabana, kana ka gunu me bula tiko, ena se mai ka vua. "...kevaka sa ta sobu na kau ena tubu tale...kevaka sa vuca mai na wakana ena qele, ka sa mate na vuna ena soso, ena tubu mai ni sa boica na wai, ena vakatubura na tabana me vaka na kenai tei..." [14: 7,8,9]. "Sa tu nai nuinui ki na vunikau..." Na veika e lakova na vunikau na sucu kei na mate, ka sucu tale. Oqo na vakasama vuku ena gauna nei Joep me baleta na veikabuli. Na bula e vakaiyalayala ga, ena gauna oqo nei Joep sa tarai koya tiko na rarawa ka vinaka cake ga me mate. Na vuni kau ena mate ka kadre mai na kena coke vou, sa raica ko Joep ni sega ni vakakina na tamata, ia sa tu ga vua na Kalou na lewa ni noda bula sa tu ga ena veitalia ni Kalou. Enai VTV ena macawa oqo sa vakavotukanataki kina nai tinitini ni tamata, e sega ni mate vakadua, ia sa tu dina ena liga ni Kalou me vaka na vakasama nei Joep, na Kalou ga sa nakita taumada na tucake tale mai na mate ni tamata ka mai vakaraitaka taumada ko Jisu.

Taro: *Ko na tukuna vakacava nai Nuinui ena nomu bula ena gauna oqo?*

Lele 3:1-9, 19-24: Nida wilika sa vaka ga e viribaiti koya se sogoti koya na Kalou [He has walled me in] qai wilika na tikina 22-23 sa vakavouya na Kalou na nona loloma ena veimatata kecega, sa sega sara ni cavuka na loloma koya [His compassion never fails]. Sa dusia ga ni veitaqomaki na Kalou sa vakaraitaka na nona loloma savu tawa yalani [The Compassion of God is everlasting]

Taro: Sa vakaevai na nomu vakila ka vakabauta na titobu kei na tawa yalani ni loloma savu ni Kalou?

Same 31:1-4, 15-16: Eda dau kaya nida vakabauta na Kalou, E dina sara beka noda vakabauta? Kaya ko Tevita, "E na ligamuni au sa solia na yaloqu" [5], ka cavuta ko Jisu mai na kauveilatai me vakaraitaka kina na dina ni nona vakararavitaka nona bula, nona veiwekani dina [vakabauta] na Kalou [Luke 23:46].

Taro: *Sa taucoko dina sara na noda kaya, "E na ligamuni au sa solia na yaloqu"? O na yacova vakacava, veitalanoataka mada na veika e dodonu mo vakayacora?*

I Pita 4:1-8: Sa dina sa tu na loloma ni Kalou vei ira era a sega ni rogoca na Vosa ni Kalou, ia vei keda, sa sega na ulubale. Meda kua ni vakataki koya na tamata vutuniyau [Taivesi] ka kerei Eparaama me talai Lasarusu me laki tukuna vei ira na wekana e vuravura mera veivutuni [Luke 16:19-31]. SEGAI! E daidai ga na siga ni bula! "Oqo na vuna e vunautaki kina nai tukutuku vinaka vei ira sa mate..." Raica vata na vakasama oqo kei na "Noda Vakabauta..." "sa lako sobu ki Etesi..." E rau duidui ko Etesi kei Eli...veitalanoataka oqo.

Taro: *A cava ko kila mai na vakasama oqo? Sa vakaevai tiko ko iko, ko sa rogoca, vakabauta ka vakayacora tiko na veika ko sa vakabauta me baleti Jisu?*

Joni 19:38-42: Na Kanavata ni Lakosivia sa gauna cecere ena nodra soqo vakalotu na Jiu. Sa vakaraitaka na veivakabulai levu ni Kalou ena nodra vagalalataki mai Ijipita. Na cecere ni gauna oqo, sa yali ena nodrau bula ko Josefa kei Nikotimo, sa bibi vei rau meraou buluti Jisu. Sa dau yaco na draki ni bula vakaoqo, sa solegi keda na veika sa tara noda bula? A cava beka e tarai rau ka bibi kina ko Jisu ka sega na soqo ni Kanavata ni Lakosivia se na nodraui tutu vakalewe ni Seniadrini [Bose Levu Vakalotu]? Sai tatau nei Jisu me dau

vakayacori wasoma nai Vakayakavi ni Turaga. O keda eda dau vakayacora ga e vale ni lotu, sa dua ga nai vakatakarakara. Na kana vata ena taba vale e cake e sega ni dua na i vakatakarakara ni kana, 'sa dua dina na kana vata dina. Sa dodonu me dau vakayacori na kana vata, ka ni sai koya koya nai Vakayakavi ni Turaga. Na noda kana ena veisiga, na gunuti, na vakasigalevu, nai vakayakavi sa dodonu ga meda dau vakananuma tikokina na vosa vei Jisu...'dou kitaka oqo mo dou vakananumi au kina...' Meda vakayacora wasoma, me vaka ga na kana ena veisiga, meda veiwasei kina. Nida namaka me vakayacora me vaka nai vavakoso mai Koronica [I Koronica 11:ff], ko ira e levu nodrai lavo kei iraa e lailai ga, ia era sa mai wasea vata na magiti ka me vakatokai mei Vakayakavi ni Turaga. Tovolea mada.

Maciu 27:57-66: Na talei ni talanoa oqo ni tiko kece ena Marika, Luke kei Joni. Qai wilika na duidui ni nodratou talanoataka kei nai naki ni nodratou dui vola. Ena Maciu, a kerea na yagoi Jisu ko Josefa vei Pailato. Ko Josefa na kai Arimacea, na turaga vutuniyau, ka lewe ni Bose Lawa Vakalotu [Seniadrini-Sanhadrin] me laki buluti koya ena nonai bulubulu ka sa sega ni bau vakayagataki e liu. Sa vakayacora ko Josefa na qaravi ni yago ni mate ena kenai vakarau vakavanua [vakaJiu] me olo vakavinaka ka buluta ena qara ta vakamatau. Erau sarava tiko na ka e a yaco ko Meri Makitala kei Meri kadua. Baleta ni Siga ni Vakacegegu na siga tarava me ra vakacegu kina, ia era sega ni cegu ko ira na meca nei Jisu; era tovolea me bonota na sala kece ka me yala ga e kea na kilai nei Jisu. Sa ra kila tiko nonai vakavuvuli ni a kaya ni na oti e tolu na siga ena tucake tale mai na mate. Me tarovi vakadua sara. Ke ma ni yaco me dina, sa na qai ca vakalevu sara mai na nona a vakamatei. Sa vakadonuya ko Pailato na kerekere ka vakasalataki ira na Jiu mera cakava sara vakavinaka na nona yadravi me tolu na siga. Sa sogoti vinaka, sa dregati vinaka, sa yadravi vinaka...sa sega tale na ka e vo. Yala kina!! *Oqori na nanuma ni tamata, sa vakayagataka na kaukauwa vakavuravura, na kaukauwa ga e da dau boletaka meda vakamalumulumutaka noda meca...sa vakaevai ni vakayagataka na Kalou na nona kaukauwa?* Ia sa roro mai na Siga tarava ena qai laurai mada!!

Taro: *A cava meda vakabibitaka ena Kana vata ni Lako Sivia se nai Vakayakavi ni Turaga se na Kana ni Veilomani [Love Feast]? Ko sa dau vakabibitaka beka e so na soqo, na sara qito, gunu yaqona, veimau, taralala, se dua tale na soqo ni marau, ka mamada mo tiko ena soKalou? Veitalanoataka mada ko na vakayacora vakacava me Vakayakavi ga ni Turaga na Kana e na veisiga? A cava sara mada na bibi ni mate oqo nei Jisu ena noda bula?*

21 Epereli, 2019: Easter Sunday: Siga ni Tucake Tale: [Sa na tiko enai Vaqa ni Macawa] Cakacaka 10:34-43;se Jeremaia 31:1-6; Same 118:1-2, 14-24;Kolosa 3:1-4 se Cakacaka 10:34-43;Joni 20:1-18 se Maciu 28:1-10

Sa nuitaki ni na veivuke nai yatu vakasama oqori ena Macawa Tabu
Vinaka

Jovili kei Lisa Meo